

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นกับการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

The Role of Local Leaders in Promoting the Sufficiency Economy Philosophy

นันทพงศ์ แดนสิงห์¹ วงศธร จริยา² ศราวุฒิ คุ้ยเฉียะ³ ณัฐดนัย นาคชัยวัฒนา⁴ นันทพันธ์ คคคง⁵
Nanthaphong Daengsing, Wongsathon Jariya, Sarawut Kuichea,
Natdanai Nakchaiwattana, Nanthaphan Kodlkong

บทคัดย่อ (Abstract)

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับประชาชน ดังนั้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของของชีวิตรากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไปพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากวารสารชัยพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ให้เห็นแนวทางดำรงชีวิตและการปฏิบัติตน ในสังคมและชุมชน ทุกระดับ ไม่ว่า ชุมชน สังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานองค์กร หรือสถาบันต่างๆ โดยเน้นการบริหารเดินทางสายกลาง ตั้งอยู่บนความพอดี ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตัวเอง โดยผู้นำไปปฏิบัติต้องมีความรู้ คู่คุณธรรม

Received: 2021-11-08 Revised: 2021-12-26 Accepted: 2021-12-26

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Bachelor of Public Administration Program Faculty of College of Local Management and Development Phibunsongkhram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nanthaphongtor@gmail.com

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Bachelor of Public Administration Program Faculty of College of Local Management and Development Phibunsongkhram Rajabhat University. e-mail: Wongsathon.ja@psru.ac.th

³ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Bachelor of Public Administration Program Faculty of College of Local Management and Development Phibunsongkhram Rajabhat University. e-mail: sarawutkuichea@gmail.com

⁴ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Bachelor of Public Administration Program Faculty of College of Local Management and Development Phibunsongkhram Rajabhat University. e-mail: natdanai.na@psru.ac.th

⁵ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Bachelor of Public Administration Program Faculty of College of Local Management and Development Phibunsongkhram Rajabhat University. e-mail: Nanthaphan.k@psru.ac.th

แต่ในกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ความเจริญด้านวัตถุเข้ามาแทนที่ วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย จากอดีต สู่ ปัจจุบัน จึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันตลอดเวลา

คำสำคัญ (Keywords): ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง; บทบาทของผู้นำท้องถิ่น; การส่งเสริม

Abstract

The role of local leaders affects the development and promotion of people's knowledge and ability to live by applying the sufficiency economy philosophy to create new learning between the local leaders and the people. Sufficiency Economy Philosophy is as the foundation of life foundation of the stability of the land It is like a pile that has been nailed to support the houses and the building itself. A building can be stable at the stake. But most people can't see the pile. and even forgot about the piles in the royal speech King Bhumibol Adulyadej from Chaipattana Journal Sufficiency Economy is a philosophy pointing to ways of living and conducting in society and communities at all levels, whether community, society, government, private sector, organization or institutions by focusing on the management of the middle path It is based on moderation, reasonableness and self-immunity. The implementation of the leader must have knowledge and morality, but in the globalized world, material prosperity has replaced it. The traditional way of life of Thai society from the past to the present has to be adjusted and changed to keep up with the current world events all the time.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy; The Role of Local Leaders; Promotion

บทนำ (Introduction)

ผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้สามารถก้าวต่อไปข้างหน้าได้อย่างเข้มแข็งคือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (The sufficiency Economy Philosophy) ที่มีแหล่งอ้างอิงคือพระเจ้าแผ่นดินของประเทศไทยที่พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” อันเป็นระบบเศรษฐกิจที่เกื้อกูลซึ่งกันและกันซึ่งทรง พระราชทาน แก่ปวงชนชาวไทยไว้ในฐานะที่เป็นเสมือนเข็มทิศของการดำเนินชีวิตเป็นทางเลือกหนึ่งของการ บริหาร และการพัฒนาของสังคมในระยะยาวที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมดุลใน กระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันเป็น ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขใน โลกของทุนนิยมซึ่งมีลักษณะที่มุ่งหวังแต่ความเจริญเติบโต ทางด้านเศรษฐกิจนิยมที่จะแสวงหาความ ร่ำรวยจากการลงทุนและการบริโภคซึ่งเป็นด้านที่อันตรายของระบบทุนนิยม ฉะนั้นจึงเกิดสภาวะ ของการแข่งขันรุนแรงมากประชาชนถูกกระตุ้นให้เกิดการบริโภคอยู่ตลอดเวลาพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวจึงทรงพระราชทานเกษตรทฤษฎีใหม่แก่ประชาชนไทยในปี พ.ศ.2537 เพื่อแก้ไขปัญหา

ความยากจนของ เกษตรกรรายย่อยของประเทศเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจในปี 2540 พระองค์ทรงมีรับสั่งถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติถึงประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ทันต่อโลกในยุคของโลกาภิวัตน์ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผลรวม ไปถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมา ใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนในขณะเดียวกันก็ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ของรัฐนักทฤษฎีและนักธุรกิจทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและรอบคอบเพื่อให้ สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางในทางด้านธุรกิจสังคมและวัฒนธรรมจาก โลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (สมพร เทพสิทธา, 2551) กล่าวคือทรงพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียงไว้สำหรับ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรไทยทุกระดับในสังคมน้อมนำสู่แนวทางพุทธธรรมเดินทางสายกลางที่จะ ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืนในส่วนของกรปฏิบัติ “ให้ปฏิบัติเพียงครึ่งเดียวคือไม่ต้องทั้งหมดหรือแม้จะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอหมายความว่าถ้าทำได้เศษหนึ่งส่วนสี่ของประเทศก็จะพอและทำได้เศษหนึ่งส่วนสี่นั้นก็พอไม่ได้ แปลว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ของพื้นที่แต่เศษหนึ่งส่วนสี่ของการกระทำ” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระ ชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2541)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังถูกบรรจุในรัฐธรรมนูญของไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (1) ความว่า: “บริหารราชการ แผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการ ดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ” ด้วยเหตุนี้จึง ได้ถูกกำหนดเป็นวาระสำคัญของชาติในระดับนโยบายและในระดับของยุทธศาสตร์การพัฒนาในท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งส่งเสริมให้ทุกหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในชุมชนเช่นด้านอุตสาหกรรม การรวมกลุ่มการผลิต การแปรรูป การตลาด การลงทุน การจัดการ เป็นต้น ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจากสิ่งที่ไม่ คำนึงในชุมชนนำมาสู่การสร้างวัฒนธรรมแห่งความพอเพียงให้สามารถเกิดขึ้นได้ในชุมชน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” มีความสำคัญเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดในการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นจึงมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามามีบทบาททั้งทางตรงหรือทางอ้อม เป็นองค์กรที่เกิดขึ้น ตามนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นระดับพื้นฐาน ได้มีอำนาจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ ประชาชนในท้องถิ่น

ดำเนินการเองภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้ประชาชน ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่น ซึ่งนับวันแต่จะมีความทวีคูณและเป็นสิ่ง ใหม่ ๆ ออกมาอยู่เสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำ

ไพบูลย์ ช่างเรียน ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาทของบุคคลในสังคมย่อมขึ้นอยู่กับสภาพที่ตนครองอยู่และคุณสมบัติของบุคคล ดังนั้น บทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะ สภาพ อุปนิสัยความคิด ความรู้ ความสามารถ มูลเหตุจูงใจ การอบรมเลี้ยงดูและความพอใจ

เดโช สวานานนท์ ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า การสวมบทบาทใดนั้น จะต้องประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ “ต้องรู้ถึงสถานะของตนเอง คำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ควรให้เหมาะสมกับสถานภาพของตน คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และรู้จักประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง คุณลักษณะของผู้นำในการบริหารท้องถิ่นควรจะมีลักษณะในการที่จะมีผู้นำในการปกครองใจของคนสามารถชักจูงใจคนให้ร่วมตัดสินใจหรือร่วมมือในการสนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงผู้นำต้องประสานความเข้าใจให้กับทุกฝ่ายสามารถบริหารการขัดแย้งระหว่างบุคคลและประสานประโยชน์ให้เกิดเป็นผู้นำ ต้องใช้เวลาส่วนตัวได้ สิ่งที่จะควรมีอย่างยิ่งคือ ความรู้จักอดทน และ อดกลั้น ทั้งทางอารมณ์และจิตใจ ต้องอยู่ในพื้นฐานในการบริหารงานให้กับชุมชนที่เรามุ่งหมายที่จะไปบริหารเพื่อส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ชุมชนได้ พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่น ควรแสดงออกในลักษณะ เป็นนักคิด นักวิเคราะห์ ผู้นำที่ดีต้องคิดสร้างสรรค์ให้บังเกิดสิ่งที่เป็นไปได้ และ ต้องมีความสามารถในการจัดระบบความคิดให้เชื่อมโยงกับปรัชญามองถึงเศรษฐกิจพอเพียง มองถึงองค์กรท้องถิ่นรวมของปัญญาทั้งหมด การคิดอย่างมีระบบยังต้องรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ได้ชัดเจน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างวิสัยทัศน์ นักบริหารที่มีความสามารถ

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของผู้นำควร มองหาจุดเด่นของตนเองเพื่อจะมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองว่ามีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงานมากน้อยเพียงใด อีกทั้งควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นมีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และยังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับนโยบายเพื่อสนองความต้องการของประชาชนก่อให้เกิดความสำเร็จของผู้นำท้องถิ่นเพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงกับปัญหาภาวะผู้นำที่ไม่มี 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ผู้นำท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดองค์ประกอบในการปฏิบัติตามแนวทางต่าง ๆ

ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับประชาชนในการดำเนินกิจกรรม อาทิเช่น ในวันเฉลิมพระชนพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2553 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขออย่าว่าเป็นการทิ้งเศรษฐกิจ หรือ ความประพฤติ ที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดเหตุและผลคือเกิดผลมันมาจากเหตุ การกระทำ ก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้น ก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่า มีประโยชน์ ดีแปลว่า มีความสุขแต่ในปัจจุบันผู้นำที่ดีงามทั้งในด้านความประพฤติ การปฏิบัติตัวพบเห็นได้น้อยมาก ส่วนมากมักพบผู้นำมาจากการแต่งตั้งอาศัยเครือข่าย เพื่อนฝูง คนสนิท หรือเป็นเรื่องบุญคุณที่ทดแทนกัน ก็จะทำให้ไร้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทั้งที่ผู้นำถือว่าเป็นต้นทุนที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการองค์กรในตัวผู้นำจึงต้องมีศิลปะ มีอิทธิพลเหนือคนอื่น ถึงเป็น ผู้นำคนเหล่านั้นและได้รับความไว้วางใจและเชื่อใจอย่างเต็มที่ทั้งต้องได้รับความเคารพนับถือ ร่วมมือและร่วมใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจังและจำเป็นอย่างยิ่งต้องที่ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำ(leadership)คือมีศิลปะหรือมีความสามารถเฉพาะบุคคล สามารถจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นไม่ว่าผู้ร่วมงานผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่างๆเพื่อปฏิบัติการ และ อำนาจการ โดยใช้กระบวนการสื่อสารความหมายหรือการติดต่อกันและกันเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ สิ่งสำคัญต้องรู้จักเดินทางสายกลาง อย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีความรู้มีคุณธรรมเป็นลักษณะนิสัยยกกล่าวคือ ต้องพฤติกรรมในการทำงานตามหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบไปด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไขซึ่ง 3 ห่วง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตัวเอง ส่วน2 เงื่อนไข คือความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งเหล่านี้ต้องทำควบคู่กันไปเสมอขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งมิได้ (สุภชชา พันเลิศพาณิชย์ 2558)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้องค์กรหรือชุมชน มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นก็ควรให้ความสำคัญหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะสามารถนำไปปฏิบัติร่วมกับประชาชน เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ก็จะสามารถส่งเสริมให้ชุมชนหรือหมู่บ้าน ให้มีความอยู่ดีมีสุข อีกทั้งยังรู้จักความพอเพียง และยังสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับท้าทายในศตวรรษที่ 21

เศรษฐกิจพอเพียง ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่างๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้ แต่มักถูกเข้าใจผิดว่าเป็นการใช้จ่ายอย่างขี้น้อย การห้ามเป็นหนี้ การยอมรับสภาพ หรือการไม่ชวนขายทำสิ่งใด ความหมายที่ลึกซึ้งของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การคำนึงถึงความพอประมาณ คือ ให้ทำอะไรด้วยความพอดี ไม่มาก หรือน้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ดำเนินชีวิตให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง เปรียบเสมือนการสร้างเสาเข็ม สร้างฐานให้แข็งแรงมั่นคง ไม่ว่าพายุใดๆ เข้ามา หรือจะต่อเติมสร้างเพิ่มในภายหลัง บ้านก็จะยังคงยืนหยัดอยู่ได้ ชนธรรมา ศิวโมกษธรรม(2550).การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, 2554) คือ

การพัฒนา ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณา

ดังนั้น ดังนั้นสรุปได้ว่า หัวใจสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือสังคมและประชาชนที่จะนำหลักการต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากสังคมหรือประชาชนไม่ให้ความสำคัญก็จะทำให้หลักการต่างๆ ไม่มีความหมายอีกต่อไป ดังนั้นควรส่งเสริมองค์ความรู้ให้สังคมหรือประชาชนได้เข้าใจ และเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สังคมไม่ควรมองข้ามกับสิ่งที่มีอยู่ เพราะหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีประโยชน์เป็นอย่างมากในการดำรงชีวิตของสังคมไทย เนื่องจากหลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากประเทศไทย ดังนั้นสังคมควรส่งเสริมไม่ให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเลือนหายไปจากสังคมไทย ควรส่งเสริมและให้ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

ทิศทางการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2546-2569

หลักยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ควรส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมและหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ 20 ปีมีส่วนสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้นำท้องถิ่นต่อไปได้

1.ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการระเบิดจากภายในท้องถิ่น ส่งการพัฒนาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สร้างแนวทางการบริหารจัดการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามบริบทของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ตามแนวทางดังนี้ จัดทำมาตรฐานแห่งชาติเพื่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเภทและคำนึงถึงการอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่ท่องเที่ยวนานาชาติ หรือพื้นที่ ที่มีความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา พร้อมสร้างระบบการประเมินรับรองมาตรฐาน การพัฒนาผู้ตรวจประเมินรับรองมาตรฐาน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการเปลี่ยนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สมบูรณ์ พร้อมแล้ว ค่อยกระจายบทเรียนสู่ประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพและประสบ ความสำเร็จ ในการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบการเสริมสร้างการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่ประชาชนใช้เป็นห้องเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพและผ่านการรับรองมาตรฐานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมาตรฐานหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง สร้างสรรค์นวัตกรรม และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ หรือพื้นที่ใกล้เคียง และสร้างเวทีเพื่อให้ท้องถิ่นที่ผ่านการรับรองมาตรฐานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แสดงผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกัน และต่อยอดการพัฒนาให้เป็นนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มั่นคง และยั่งยืน พร้อมสื่อสารความสำเร็จให้เป็นที่รับรู้ในภาพกว้างทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เช่นเดียวกับที่กรมพัฒนาชุมชนมีหมู่บ้านที่ใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

การส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญอันดับต้นกับปัญหาเรื่องปากท้อง และการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าโครงการสาธารณะ ประโยชน์บางประเภทที่ไม่ได้เกิดจากข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพอเพียง หนึ่งอำเภอ หนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พอเพียง โดยพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพเหมาะสม เพื่อให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีการนำผลงาน ของหมู่บ้าน/ชุมชน ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างได้ผล และ นำแสดงในงานนิทรรศการในวันท้องถิ่นไทยให้ความสำคัญกับการจัดโครงการ “หมู่บ้าน/ ชุมชนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” และการนำตัวอย่างที่มีความเป็นเลิศด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งในระดับบุคคล ภาคเอกชน และภาครัฐบาลมาศึกษา สร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน เช่น โครงการ นำเพื่อชีวิตที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีโครงการตัวอย่างทางด้าน เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนวางแนวทางปฏิบัติเพื่อการยกระดับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้เป็นโรงเรียนหรือสถาบันที่สอนหลักสูตรด้านเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะ เมื่อสำเร็จหลักสูตรจะมีการให้ใบประกาศเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือไปเป็นพอเพียงโดยมอบให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ไปดำเนินการ

2. พัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาให้เป็นที่ปรึกษา การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวทางดังนี้ ส่งเสริมทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ยึดมั่นแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่นในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับองค์ความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาเรื่องคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาวิทยากรมีอาชีพด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นจังหวัด ให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และประชาชนรับทราบ (แก้ปัญหาขาดแคลนวิทยากรมีอาชีพ) กำหนดภารกิจด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงให้ชัดเจนโดยระบุไว้ใน

กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินการและอำนาจหน้าที่เอาไว้ด้วย สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรม/หลักสูตร ขยายผลไปยังนักเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการเรียน การสอน ปลุกฝังเยาวชนตั้งแต่เริ่มต้น คัดเลือกผู้บริหาร, องค์กร, บุคลากรท้องถิ่นเพื่อฝึกฝนอบรมให้เป็นต้นแบบ ในการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

3. เสริมสร้างบทบาทของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการบูรณาการความร่วมมือเชิงนโยบายขององค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจท้องถิ่นพอเพียงด้วยกลไกประชารัฐ ตามแนวทางดังนี้สนับสนุนให้จัดตั้งสภาชุมชนเพื่อสนับสนุน ขับเคลื่อน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างกระบวนการความร่วมมือกับภาคเอกชนในพื้นที่หรือสถาบันองค์กรต่างๆ เข้ามา มีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การใช้พลังงาน ทางเลือก การสร้างตลาดหรือร้านค้าชุมชน

ผู้เขียนมองว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับผู้นำท้องถิ่น เป็นการพัฒนาของผู้นำท้องถิ่น โดย คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้รอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผนรวมถึงการตัดสินใจจากการกระทำที่นำไปสู่การปรับตัวให้มั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์เพื่อเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบการเสริมสร้างการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่ประชาชนใช้เป็นห้องเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพและผ่านการรับรองมาตรฐานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมาตรฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างสรรค์นวัตกรรม และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ หรือพื้นที่ใกล้เคียง และสร้างเวทีเพื่อให้ท้องถิ่นที่ผ่านการรับรองมาตรฐานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แสดงผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกัน และต่อยอดการพัฒนาให้เป็นนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มั่นคง และยั่งยืน ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นไม่ควรมองข้ามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นการส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้กับชุมชนเป็นอย่างดีและส่วนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้อยู่กับสังคมไทยต่อไปได้ในอนาคต

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับท้าทายในศตวรรษที่ 21

เศรษฐกิจพอเพียง ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่างๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้ แต่มักถูกเข้าใจผิดว่าเป็นการใช้จ่ายอย่างขี้เหนียว การห้ามเป็นหนี้ การยอมรับสภาพ หรือการไม่ชวนขายทำสิ่งใด ความหมายที่ลึกซึ้งของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การคำนึงถึงความพอประมาณ คือ ให้ทำอะไรด้วยความพอดี ไม่มาก หรือน้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ดำเนินชีวิตให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท

อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง เปรียบเสมือนการสร้างเสาเข็ม สร้างฐานให้แข็งแรงมั่นคง ไม่ว่าพายุใดๆ เข้ามา หรือจะต่อเติมสร้างเพิ่มในภายหลัง บ้านก็จะยังคงยืนหยัดอยู่ได้ ชนธรรมา ศิวโมกษธรรม (2550) การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, 2554) คือการพัฒนา ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณา

ดังนั้น ดังนั้นสรุปได้ว่า หัวใจสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือสังคมและประชาชนที่จะนำหลักการต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากสังคมหรือประชาชนไม่ให้ความสำคัญก็จะทำให้หลักการต่างๆ ไม่มีความหมายอีกต่อไป ดังนั้นควรส่งเสริมองค์ความรู้ให้สังคมหรือประชาชนได้เข้าใจ และเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สังคมไม่ควรมองข้ามกับสิ่งที่มีอยู่ เพราะหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีประโยชน์เป็นอย่างมากในการดำรงชีวิตของสังคมไทย เนื่องจากหลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากประเทศไทย ดังนั้นสังคมควรส่งเสริมไม่ให้เกิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเลือนหายไปจากสังคมไทย ควรส่งเสริมและให้ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

แนวคิดบทบาทของผู้นำท้องถิ่นกับการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้นำท้องถิ่นปัจจุบันมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ผู้นำที่หวังประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ไม่มีการพัฒนาหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ และไม่มีการส่งเสริมให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตรับผิดชอบมีการความกินดีอยู่ดี ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นควรเข้าใจและปรับความคิดในการทำงานเพื่อประชาชนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพและยังเพราะมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จำนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ที่ทำให้ส่งผลดี ได้ในอนาคตและยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมและประชาชนไปสู่ในทางที่ดีและยังช่วยในการดำรงและใช้ชีวิตประจำวันได้อีกทั้งประชาชนได้ประหยัด รู้จักอดออมและ ทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น ดังนั้นควรส่งเสริมให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้คงอยู่กับสังคมไทยให้ยาวนานสืบต่อไปเพื่อให้เกิดประโยชน์ของประชาชนคนไทย ไม่ควรล้มหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องๆต่างๆควรผลักดันให้ประชาชน มีความอยู่ดีกินดีได้ในอนาคต และยังสอดคล้องกับ สามารถ สุโรคา (2553:17) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหมายถึง ระดับพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังเป็นผลให้การปฏิบัติงานเกินความคาดหวัง พัฒนาความสามารถและศักยภาพ ไปสู่ระดับที่สูงขึ้นโดยผู้บริหารแสดงบทบาททำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกไว้วางใจ ตระหนักรู้ภารกิจ และวิสัยทัศน์ มีความจงรักภักดีและจงใจให้ผู้ร่วมงานมองไกลเกินกว่าความสนใจของตนซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กร

จากที่กล่าวมาข้างต้น บทบาทของผู้นำท้องถิ่นการเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นการปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดและเข้าถึงประชาชนได้ง่ายที่สุดทำให้องค์กรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและดูแลความเป็นอยู่ ของประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งภารกิจหลักขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น คือความรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะระดับชุมชน และพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขโดยเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ในอนาคต

บทสรุป

ผู้นำท้องถิ่น ควรเป็นผู้รู้ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำท้องถิ่นควรมีการจัดรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยงหรือผู้เอื้อกระบวนการในการช่วยเหลือเกื้อกูลหรือส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มที่อยู่ในโครงการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการเป็นผู้ให้บริการความรู้ในลักษณะของการส่งเสริมกิจกรรมการจัดอบรมพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตแบบพอเพียงเพื่อเข้าใจถึงภาพรวมและหลักการสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและยังสามารถนำมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันนอกจากนี้ผู้นำท้องถิ่นควรกระตุ้นให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนงานพบปะสังสรรค์มาเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชนหรือนอกชุมชนเพื่อช่วยกันและกันได้ต่อไปในอนาคตอีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาต่อยอดเพื่อเป็นองค์ความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ที่จะส่งผลให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีได้อีกต่อไป

แนวคิดทฤษฎีเปรียบเสมือนกรอบโครงสร้างการดำเนินการเป็นผู้นำให้ถูกต้องตามระบบ แต่การที่จะได้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง บางครั้งอาจจะไม่ถูกใจของใครอีกหลายคน แต่ในทางกลับกัน การได้มาซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นล้วนสำคัญอย่างยิ่งหากผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็จะเป็นผลดีสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- ไพบูลย์ ช่างเรียน. (2516). สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยาการพิมพ์.
- เดโช สอนานนท์. (2552). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพร เทพลีธา. (2551). การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์,
- เอื้องทิพย์ เกตุกราย. (2551). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลคลองพระอุดม อำเภอบางกรี่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการโครงการและการประเมินโครงการ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เกศรินทร์ บัดทิม. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารจัดการองค์กรตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดย่อมในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- นงลักษณ์ สิทธิโชค. บทบาทของครอบครัวคาทอลิกในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ในเขตหมู่บ้านซ่งแย้ ตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาณุพงษ์ ต๊ะอ้าย. (2557). การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รุจิรา หนูปาน. (2555). การนำเสนอไวยากรณ์ภาษาไทย โดย XML Schema และการประยุกต์ในการตรวจสอบโครงสร้างของประโยคภาษาไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภัชชา พันเลิศพาณิชย์. (2558). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์